

Instruktionsbog til **FANE BÆRER KURSUS**

Fanebærerkursus

Indledning.

Lektionsplanerne er udarbejdet for at sikre samme grundlag og ensartethed på fanebærerkurser afholdt i Danmarks-Samfundets regi. Forskellig tradition, foreningskultur, praksis, og kutyme betyder, at kurssets generelle beskrivelser kan afviges.

Undervisningen skal tilgodesee en sikker og korrekt anvendelse af dannebrogsfanen.

Lektionsplanerne skal tjene som grundlag for et basiskursus beregnet for fanebærere og fanevagter med op til 25 kursister. Det skal stærkt anbefales, at have mindst en hjælpeinstruktør, især ved større hold.

Det er vigtigt, at det brev, som udsendes til kursisterne, er en indbydende velkomst og at der forklares kort om kurssets indhold og varighed, samt hvad kursisterne eventuelt selv skal medbringe. Kan disse ikke selv medbringe en fane, må kursuslederen sørge for at fremskaffe et passende antal faner eventuelt ved at henvende sig til landsledelsens kontor. Ligeledes medbringes reb til træning af binding af flagknob.

Kursuslederen bør sikre sig et træningslokale til den teoretiske del og en hal eller lignende til den praktiske uddannelse. Hvis muligt vil en trommeslager være en stor hjælp under den praktiske del af undervisningen. Såfremt der er en flagstang på kursusstedet, bør der trænes i hejsning og nedhaling af flaget. Det er vigtigt at instruktøren underretter Danmarks-Samfundets Forretningsfører om kurset, så det kan offentliggøres på hjemmesiden.

Det kan anbefales at begynde med en sang. Hvorefter kursusplanen kort gennemgås med kursUSDeltagerne. Selve kurset indledes med at kursisterne giver en kort introduktion, omfattende hvilken organisation de kommer fra, og om de eventuelt har forkundskaber, så de kan benyttes som hjælpeinstruktører. Afhængig af kursUSDeltagernes for-

kundskaber påregnes kurset at vare 2 til 3 timer inklusiv pause midtvejs.

Kursuslederen og eventuelle hjælpeinstruktører skal gerne foregå med et godt eksempel og bør være iført en passende påklædning for eksempel blazer, slips og grå benklæder eller anden passende påklædning i henhold til organisationens/foreningens bestemmelser. Da det kan blive varmt under eksercitsen, kan instruktøren også vælge en lettere påklædning. Han bør da eventuelt gøre lidt mere ud af at forklare vigtigheden af passende påklædning og fordelene ved at benytte hvide handsker, så messingen ikke løber an.

Selv om kursets hovedformål er at opøve kursisterne i korrekt håndtering af dannebrogssfanen, indledes kurset med nogle korte lektioner om dannebrogssflaget, som deltagerne også bør kende, idet det i alle lande er et almindeligt krav, at nationsflaget respekteres som symbol på vedkommende nation, og derfor bør vises respekt.

Håndbog for fanebærere samt et kursusbevis udleveres til eleverne efter endt kursus. Sørg for at have beviserne klar inden undervisningen begynder.

Instruktøren bør sørge for let forplejning under kurset.

Til dækning af omkostningerne koster kurset omkring 100 kroner pr. deltager.

Kursusplan

	Indledning	side 3
1. lektion	Danmarks-Samfundet	side 6
2. lektion	Dannebrogs historie	side 10
3. lektion	Flagtyper	side 16
4. lektion	Flagreglementet	side 19
	Kort pause	
5. lektion	Faner	side 23
6. lektion	Faneindvielse	side 30
7. lektion	Faneborg	side 35
8. lektion	Fanen ved kirkelige handlinger	side 38
	Pause	
9. lektion	Faneeksercits	side 46
	Afslutning	side 51
Bilag 1.	Program	side 52
Bilag 2.	Ordliste	side 53
Bilag 3.	Litteraturhenvisninger	side 54

1. lektion

Lektionens navn:	Danmarks-Samfundet.
Formål:	Kursusdeltagerne skal gives en orientering om Danmarks-Samfundets historie, dets økonomiske grundlag og hvordan man ansøger om til deling af en fane eller et flag.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 12 til 14.
Tidsforbrug:	Ca. 10 minutter.
Indhold:	Lektionen skal indeholde: • Danmarks-Samfundets historie og formålsparagraf • Eventuelt lokalforeningens historie • Den økonomiske baggrund for Danmarks-Samfundet gennem salg af Valdemarsflag og kontingent for medlemskab • Faneoverrrækker • Gennemgang af ansøgning om tildeling af en fane eller et flag.
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal kende Danmarks-Samfundets historie, skal forstå vigtigheden af, at der sælges mange flag, at det er en betingelse for at modtage en flag-gave, at foreningen deltager i dette salg, og at der tegnes mange medlemskaber, samt at kursusdeltagerne kan assistere og rådgive andre med at udfylde ansøgninger om tildeling af en fane eller et flag.

Tekst til lektion 1:

Siden 1908 har Danmarks-Samfundet arbejdet for udbredelsen af kendskabet til og respekten for Dannebrog. Det indledende møde i organisationen blev holdt den 10. juni 1908, hvor en gruppe mennesker besluttede at styrke det nationale sammenhold. Danmarks-Samfundet blev endelig stiftet 13. september 1908.

Baggrunden var, at Danmark i starten af 1900-tallet var præget af stærke politiske brydninger og internationalt voksende spændinger op til 1. Verdenskrig. Det første møde i Danmarks-Samfundet fandt sted i Aalborg, og Aalborg-kredsen er således den ældste kreds. En energisk og vedholdende indsats gjorde, at Danmarks-Samfundet blev landsdækkende i 1912.

Omkring det tidspunkt opstod ideen om en årlig landsindsamling den 15. juni. Dagen blev kaldt Valdemarsdag, og det lille flag, som man kan købe den dag i dag, blev døbt Valdemarsflaget. Tilladelsen til indsamlingen blev givet af Kong Christian X i 1912.

Med den seneste ændring lyder Danmarks-Samfundets formålsparagraf således:

Danmarks-Samfundet har, med baggrund i den danske kulturtradition, til formål at udbrede kendskabet til og anvendelsen af Dannebrog som et nationalt symbol for dansk kultur, fællesskab og identitet.

Formålet opnås blandt andet ved at:

- Uddele dannebrogspaner og -flag
- Markere Valdemarsdagen den 15. juni ved afholdelse af flagarrangementer
- Rådgive og vejlede om brug og anvendelse af Dannebrog
- Udarbejde og udgive informationsmateriale om Dannebrog

- Afholde kurser og foredrag samt undervise i korrekt brug af Dannebrog
- Være rådgivere for offentlige myndigheder i flagspørgsmål
- Rådgive i sager om kulturminde hvori Dannebrog indgår.

Grundlaget for ovenstående er blandt andet:

- Salg af Valdemarsflag
- Kontingent gennem hvervning og fastholdelse af medlemmer
- Bidrag, tilskud og donationer.

De penge, som Danmarks-Samfundet samler ind, bliver brugt til at købe dannebrogfaner og –flag. De nye faner og flag bliver overrakt til organisationer, foreninger og andre, som ofte bruger dem i forbindelse med aktiviteter i ind- og udland. Dette arbejde er en væsentlig del af Danmarks-Samfundets opgaver.

Det er vigtigt at understrege, at Danmarks-Samfundet er en landsdækkende partipolitisk neutral organisation, der udbreder kendskabet til Dannebrogens betydning som nationens samlingsmærke. Organisationen ledes af frivillige, således at de indsamlede midler hovedsageligt går til anskaffelse af faner og flag.

Dannebrogfanerne og –flagene overrækkes normalt i forbindelse med "Flagets Fest" på Valdemarsdag den 15. juni. Gaverne kan dog også overrækkes på andre passende tidspunkter i forbindelse med en festlig begivenhed. Ved overrækkelsen får modtageren også udleveret bogen "Sådan bruges Dannebrog" samt et diplom underskrevet af landsformanden og formanden for den overrækkende lokalforening. Hvis modtageren melder sig ind i Danmarks-Samfundet får denne også udleveret et fanehylster (såfremt det drejer sig om en fane).

Gennem de første 100 år er der indsamlet mere end 22 millioner kroner, som blandt andet er brugt til anskaffelse og udlevering af mere end 70.000 flag og faner.

Her kan eventuelt indføjes lidt historie om de lokale forhold.

Det er vigtigt over for deltagerne i kurset at understrege, at det er en betingelse for at modtage en flaggave, at de pågældende organisationer, foreninger m.v. deltager i salgsarbejdet, da det er en væsentlig del af det økonomiske grundlag for, at Danmarks-Samfundet fortsat kan uddele flaggaver. Ligeledes skal deltagerne opfordres til at melde sig ind i Danmarks-Samfundet. For nye modtagere af faner vil det medføre, at de sammen med fanen vil få overrakt et fanehylster.

Kort beskrivelse af, hvordan man ansøger om en fane eller et flag, hvor man finder ansøgningsskemaet, og hvor det skal sende hen.

2. lektion

Lektionens navn:	Dannebrogs historie
Formål:	Kursusdeltagerne skal gives en orientering om flagets historie.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 7 til 11.
Tidsforbrug:	Ca. 5 minutter.
Indhold:	Lektionen skal indeholde en kort gennemgang af Dannebrog's historie.
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal være orienteret om Dannebrog's historie gennem tiderne.

Tekst til lektion 2:

Flag og bannere har tidligt været kendt som identitetsmærker. Dels har de markeret en identitet udadtil, dels har de været samlingsmærke indadtil. Sagaerne kan således berette om, at danskerne i vikingetiden ved visse lejligheder førte det såkaldte ravnebanner med Odins sorte ravn på rød bund.

Traditionsmæssigt er danskernes brug af et flag med hvidt kors på rød bund knyttet til de korsfarertogter, som den danske konge gennemførte i de baltiske lande, specielt Estland. Særligt er datoen 15. juni 1219 og slaget ved Lyndanisse blevet knyttet til introduktionen af dette flag i Danmark.

Vi ved ikke med sikkerhed, hvilket flag eller banner de danske konger har ført og anvendt i tidsperioden 1100-1300, da det ikke fremgår af samtidige kilder. Vi ved imidlertid, at den danske konge fra midten af 1300-tallet har anvendt et banner, rødt med hvidt kors. I en våbenbog fra omkring 1380 har vi den ældste afbildning af det flag, som de danske konger anvendte.

Gennem 1400-tallet har vi samtidige kilder, der bekræfter danskernes brug af et rødt flag med hvidt kors. I disse kilder betegnes flaget første gang som "Dannebrog", der betyder danskernes klæde.

I begyndelsen af 1500-tallet introduceredes i nogle historiekrøniker myten om, at Dannebrog var faldet ned fra himlen under slaget ved Lyndanisse, og at dette havde givet danskerne sejren over de hedske estere. Forklaringen på fremkomsten af denne myte kendes ikke, men flere krøniker på dette tidspunkt – i de første årtier af 1500-tallet – omtaler myten, men der er uoverensstemmelse mellem fremstillingerne, idet nogle hævder at flagets "nedkomst fra himlen" knytter sig til et slag mod russerne ved Fellin i 1208. Når myten gengives, ser man derfor ofte både 1208 og 1219.

Mytens fremkomst havde muligvis til hensigt at styrke kongemagten i Danmark oven på det forsmædelige nederlag i Ditmarsken i 1500, som den danske hær led, og hvor den medbragte dannebrogsfane blev

erobret af fjenden. Denne fane, som senere blev tilbageerobret af danskerne i 1559, har intet at gøre med myten omkring Dannebrog's fremkomst i 1219.

Det er almindeligt antaget, at man først i Danmark fra omkring 1800 kan konstatere en mere bevidst følelse med hensyn til at være dansk og have et forhold til sit fædreland. I forbindelse med treårskrigen 1848 - 50 blev denne følelse forstærket og gav sig udslag i, at landets borgere begyndte at flage med Dannebrog trods et forbud herimod. I 1854 blev dette forbud dog ophævet.

Det kan i dag fastslås, at Dannebrog har været anvendt som i første omgang kongernes, og senere som statens og nationens og sidst fra 1854 som folkets flag. Dette gør det danske flag til et af de ældste – om ikke det ældste – nationalflag i verden. Ingen steder kan man fremvise et snart 700 års konstant brug af det samme flag dækkende den samme statsdannelse. Myten om vores flag faldt ned fra himlen er derfor fortsat en smuk ramme om vores forhold til flaget og dets traditioner.

Tidslinie over Dannebrog's historie

- 1219 Ifølge myten faldt Dannebrog ned under slaget ved Lyndanisse den 15. juni 1219. Dannebrog (den røde dug med det hvide kors) spiller en afgørende rolle i slaget. I dag anvendes datoen 15. juni som Dannebrog's dag.
- 1380 Dannebrog afbildes i farver første gang i en europæisk våbenbog som den danske konges banner. Bogen findes i dag på Nationalbiblioteket i Bruxelles.
- 1500-tallet Den danske hær under kong Hans angriber Ditmarsken og mister den medbragte Dannebrog'sfane. Den tilbageerobres 1559 og var ophængt i Slesvig Kirke, indtil den gik til af ælde omkring 1660.
- 1600-tallet Omkring år 1600 begynder handels- og orlogsskibe at føre Dannebrog, som dermed skifter fra kongebanner til statens mærke.
- 1625 Kong Christian IV bestemmer, at splitflaget er forbeholdt kongen, orlogsflåden og de kongelige besiddelser.
- 1670 Dannebrog'sordenen indstiftes af kong Christian V. Oprindeligt forbeholdt 50 adelsmænd. Fra 1808 en orden, som alle kan modtage.
- 1696 Dimensionerne i Dannebrog som splitflag bliver fastlagt.
- 1748 Regler om, at handelsflåden skal bruge Dannebrog som stutflag, mens skibe tilhørende staten eller med tilladelse fra og særlige opgaver for staten skal føre Dannebrog som splitflag. Samtidig fastsættes de mål, som stadig er gældende for stutflag, splitflag samt de forskellige flag og

vimpler, der anvendes på skibe (i rigning, stævn med videre).

- 1854 Tidligere bestemmelser, bl.a. et indskærpende forbud fra 1834 mod at private måtte hejse Dannebrog, ophæves. Dannebrog må fra 2. august 1854 bruges af alle danske borgere.
- 1865 Indregistrerede lystfartøjer må føre orlogsflaget med YF (Yachtflag) i øverste stangfelt.
- 1888 Dansk Forening for Rosport må på bådene føre orlogsflaget med DFfR og to korslagte årer i øverste stangfelt.
- 1916 På grund af 1. verdenskrig blev det bestemt, at der ikke måtte flages med udenlandske flag uden tilladelse.
- 1934 Dansk Kano- og Kajak Forbund må på sejlkanoeer føre orlogsflaget med D.K.F. i øverste stangfelt.
- 1939 Flagreglement for Søværnet, stadfæstet ved kongelig resolution af 25. oktober, siger: Orlogsflaget er et splitflag af dybrød farve med hvidt kors. Populært taler man om kraprød i modsætning til dannebrogsrød.
- 1949-1951 Det Danske Spejderkorps, KFUM-spejderne og FDF/FPF får tilladelse til på bådene i deres sejlgrupper at føre orlogsflaget med pågældende korpsmærke i øverste stangfelt.
- 1957 Da indregistrering af lystbåde afskaffes, ændres bestemmelsen af 1865 om anvendelse af Yachtflaget til, at alle lystfartøjer kan føre dette flag.

- 1957 Det tillades private at flage med finsk, islandsk, norsk og svensk flag – også uden Dannebrog - uden særlig tilladelse.
- 1966 Det tillades private uden særlig tilladelse at flage med FN-flaget.
- 1966 Politimesteren vil kunne give tilladelse til flagning med fremmede staters flag, som er anerkendt af Danmark. F.eks. i forbindelse med internationale stævner, kongresser, udstillinger osv. Der skal samtidig flages med Dannebrog i mindst samme størrelse og type og på en ikke mindre fremtrædende plads.
- 1989 Der kan frit flages med EU-flaget uden at Dannebrog samtidig vajer.
- 2005 Det tillades sejlsportsklubber at bruge Yachtflaget på land.

3. lektion

Lektionens navn:	Flagtyper.
Formål:	Kursusdeltagerne skal gives en orientering om de forskellige flagtyper, som findes og benyttes i Danmark, samt gives en grundigere gennemgang af split- og stutflaget.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 15 til 22.
Tidsforbrug:	Ca. 10 minutter.
Indhold:	Lektionen skal indeholde en kort gennemgang af følgende flagtyper: - Kongehusets flag - Splitflaget - Vimpler og standere - Grundig gennemgang af stutflaget.
Målsætning:	Når lektionen er afsluttet skal kursusedtagerne være orienteret om og kende forskel på de forskellige flag, ligesom han/hun skal kende stutflagets størrelsesforhold og anvendelse.
Lektionsafslutning:	Ved lektionens afslutning skal kursuslederen sikre sig, at alle har forstået det indlærte og at kursisterne ikke har flere spørgsmål.

Tekst til lektion 3:

Billeder af Kongehusets flag, Dronningens flag, Kronprinsens flag, Prinsgemalens flag og Rigsforstanderens flag vises og forklares.

Billede af splitflaget vises og dets brug forklares. Splitflaget er Danmarks officielle flag og anvendes af det danske kongehus, Statsmyndigheder samt visse private virksomheder, der har fået særlig tilladelse til at føre dette flag med et specielt mærke øverst.

Splitflaget har følgende størrelsesforhold: Korsets bredde er $\frac{1}{7}$ af hele flagets bredde. Stangfelterne er kvadrater, hvis sider er $\frac{3}{7}$ af flagets bredde. Længden af de yderste firkanter er $\frac{5}{4}$ af kvadraternes sider. Splitterne er halvanden gang længden af de yderste firkanter.

Orlogsflaget er et splitflag med en særlig dybrød farve. Det er kun Søværnets skibe, som må føre orlogsflaget.

Der vises billeder af vimpler og standere og deres brug og størrelser forklares kort.

En vimpel skal have en længde, så den når halvt ned ad flagstangen. Vimplen bør vaje dag og nat, og kun tages ned, når flaget hejses.

Dannebrogstanderen er et alternativ til vimplen. Standeren er en bredere udgave af vimplen. Standeren har en bredde på 50 cm og en længde, der svarer til $\frac{1}{3}$ af flagstangens længde.

Reglerne for stutflaget stammer fra en forordning fra 1748 om handelsskibenes flag, hvoraf det fremgår, at flaget skulle være rødt med hvidt kors uden split.

Dannebrog som stutflag har et fast forhold mellem bredde og længde som 3 til 4. Bredden på det hvide kors er udgangspunktet for størrelsen på de røde felter. Felterne nærmest stangen er kvadratiske med sider, der er 3 gange korsets bredde og de lange felter er rektangulære, hvor langsiderne er halvanden gang stangfeltets mål.

Flagets størrelse skal stå i passende forhold til flagstangens højde.

Flagenes størrelse til en fritstående flagstang er for:

Stort flag (søndagsflag) en standerlig på $1/5$ af flagstangens højde.

Mellemstort flag en højde på $1/8$ af flagstangens højde.

Stormflag en højde på $1/10$ af flagstangens højde.

Dannebrog som stutflag må ikke forsynes med tekst, logo eller lignende. De angivne mål må heller ikke i reklamer eller på andre afbildninger af Dannebrog afviges, og der må ikke skrives på flaget.

4. lektion

Lektionens navn:	Flagreglementet.
Formål:	Kursusdeltagerne skal vide, hvorledes man bruger og behandler vores nationale flag med stolthed og respekt.
Henvisning:	Sådan bruges Dannebrog, side 22 til 39.
Tidsforbrug:	Ca. 15 minutter.
Indhold:	Lektionen skal indeholde en kort gennemgang af følgende emner: - Flagets hejsning og nedhaling, øves såfremt der er en flagstang på kursusstedet - Flaget på halv stang - Danske flagtider og officielle flagdage - Flagknob og flagline - Sammenlægning af flag (skal demonstreres) - Regler for flagning med Dannebrog sammen med andre nationers flag - Opbevaring af flag samt bortskaffelse af udtjente flag.
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal have et godt kendskab til, hvordan man bruger vores flag med respekt og værdighed.
Lektionsafslutning:	Ved lektionens afslutning sikrer kursuslederen sig, at alle har forstået det indlærte, herunder at de kan binde et flagknob, og giver kursisterne lejlighed til at stille opfølgende spørgsmål.

Tekst til lektion 4:

Det danske flag, Dannebrog, er et nationalt kendings- og samlingsmærke. Det er i alle lande et almindeligt krav, at nationalflaget skal respekteres som et symbol på vedkommende nation. Den respekt, der skal vises Dannebrog, og de særlige regler, som gennem tiden har vundet hævd, er ydre tegn på national samhörighed.

Hejsning og nedhaling af flaget skal foregå i et værdigt og passende tempo. Den, der hejser eller nedhaler flaget, skal gøre det uden hovedbeklædning. For tilskuere gælder også, at mændene tager hovedbeklædningen af. Der kan dog være uniformsregler, som foreskriver noget andet.

Flaget må ikke på noget tidspunkt røre jorden. Hvor det er muligt, er det praktisk at være to personer ved hejsning og nedhaling, således at man sikrer sig, at flaget hele tiden er fri af jorden. Ophalerlinen skal være tot, så man sikrer sig, at flaget er helt i top. Nedhalerlinen skal være slæk, så flaget vajer frit fra stangen.

Hejs aldrig et iturevet, snavset eller falmet flag.

Når flaget hejses/nedhales i forsamlinger, i lejre eller lignende, skal den, der har ansvaret, for eksempel råbe: "Hils flaget", hvorefter flaget hejses/nedhales. Alle rejser sig, hvis man sidder eller ligger ned, kigger mod flaget og tager hovedbeklædningen af imens. Når flaget er hejst/nedhalet, råbes for eksempel: "Fortsæt", hvorefter alle kan genoptage, hvad de var i gang med. Man hejser og nedhaler et flag. At stryge flaget betyder at man overgiver sig.

Ved nedhaling samles flaget over den ene arm. Når det lægges sammen, gøres det således, at korset dækkes af dugen. Flaget må aldrig lægges sammen, hvis det er fugtigt.

Flagning på halv stang sker ved, at flaget først hejses til tops, hvor det forbliver et øjeblik og derefter nedhales så langt, at flagets overkant er ca. 1/3 af flagstangens længde under flagknappen på en fritstående flagstang.

For andre flagstænger skal flagets midte almindeligvis være omtrent på højde med flagstangens midte.

Når flaget ved solnedgang skal nedhales, hejses det først til tops og forbliver der et kort øjeblik, hvorefter det nedhales.

Flaget skal til tops før det går på halv, for at symbolisere, at det altid er glæden, der skal have det sidste ord. Ved begravelser og bisættelser er flaget på halv, indtil gudstjenesten er forbi. Så bliver flaget hejst helt op for at fortælle, at døden ikke får det sidste ord. Den døde er hos Gud, og hos de sørgende skal sorgen blive til glæde.

Flaget hejses ved solopgang, dog tidligst kl. 08.00 og nedhales ved solnedgang. Flaget må aldrig være hejst efter solnedgang, men må gerne nedhales før solnedgang, hvis det er mest praktisk.

Flagning om natten er tilladt, hvis flaget er direkte belyst. Almindelig gadebelysning er ikke tilstrækkelig.

De officielle flagdage fremgår af de fleste kalendere, af Justitsministeriets hjemmeside og af Danmarks-Samfundets egen hjemmeside. Flagdagene kan opdeles i officielle flagdage, kirkens flagdage, kirkelige helligdage, hvor der kan flages og Forsvarets flagdage.

Flaglinen er en flettet line, således at der ikke opstår tårn og kinker på linen under brug. Det er vigtigt, at flaget fastgøres omhyggeligt til flaglinen. Man fastgør flaget med et flagknob eller et dobbelt flagknob, som begge sikrer at flaget bliver, hvor det skal, og at det er let at binde op igen ved nedhaling, selv når flaglinen er våd og kold.

Sørg altid for at flaget er helt tørt inden det lægges sammen. Opbevar aldrig flaget i en plasticpose, men på et tørt sted til det skal bruges næste gang.

Når et dannebrog flag er blevet brugt så længe, at det ikke mere er præsentabelt, skal det tilintetgøres. For at sikre at det ikke ender som pudseklud eller blæser omkring på en genbrugsplads, skal et udtjent dannebrog flag brændes, enten diskret – aldrig offentligt – på et privat bål eller gennem en affaldshåndtering, der sendes til forbrænding.

Bortset fra de nordiske flag, det grønlandske og færøske flag, FN-flaget og EU-flaget, der frit kan benyttes sammen med eller uden Dannebrog, er det forbudt at flage med fremmede nationers flag på dansk territorium. Undtaget fra forbuddet er ambassader, konsulater m.v. samt skibe.

Tilladelse til at hejse fremmede flag skal der i hvert enkelt tilfælde ansøges om hos den lokale politimyndighed. Dannebrog skal altid være hejst sammen med den anden nations flag.

Med hensyn til i hvilken rækkefølge de udenlandske flag og Dannebrog flagene skal placeres, henvises til Sådan bruges Dannebrog side 30 til 33. Hovedreglen er dog, at der aldrig må hejses flere flag på den samme flagstang, og at Dannebrog skal placeres på den fornemste plads, undtagen når et internationalt flag, som f. eks. FN-flaget, også skal hejses.

Efter denne lektion kan der evt. holdes 5. minutters pause.

5. lektion

Lektionens navn:	Faner.
Formål:	Kursusdeltagerne skal nøje vide, hvad en fane består af, og hvorledes man passer en dannebrogsfane.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 40 til 44 samt Håndbog for fanebærere.
Tidsforbrug:	Ca. 20 minutter.
Indhold:	Lektionen indeholder følgende emner: - Størrelser af faner - Fanens opbygning - Navnelære og begreber - Fanens anvendelse - Fanebærere og fanevagt/-vagter - Fanefører - Udtjente faner og forsikringsforhold - Fanens opbevaring og vedligeholdelse
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal kende deres pligter, hvad en fane består af samt vide, hvordan man behandler en fane.
Lektionsafslutning:	Ved lektionens afslutning skal kursussen sikre sig, at alle har forstået det indlærte, og at kursusdeltagerne ikke har flere spørgsmål.

Tekst til lektion 5:

Fanen kan som symbol tale til vores følelser. Når fanen anvendes ved forskellige lejligheder, er det også for at udtrykke netop det, der binder os sammen som nation. Men en fane er også et historisk virkemiddel. Dannebrogsgfanen knytter os til generationerne før os. Det var dengang, hvor danskerne samledes om de fælles ideer og under det samme symbol som nu. Ved at vise respekt for Dannebrog, viser vi samtidigt respekt for vores idealer.

Mange idrætsforeninger har gennem årene udviklet deres egne traditioner for hvordan dannebrogsgfanen skal anvendes ved stævner og lokale arrangementer, som afviger fra det her i kurset beskrevne. Eksempelvis hilser idrætsforeninger med fanen på en anden måde.

At blive udpeget som fanebærer og fanevagt skal ses som en anerkendelse, da det er et tillidsfuldt hverv at få lov til at bære og passe på vores nationalsymbol. Alles øjne vil helt naturligt følge fanen, det er derfor vigtigt, at man er fortrolig med de enkelte fanegreb og kan håndtere fanen korrekt også under dårlige vejrforhold, og at fanebærer og fanevagt selv fremstår som et godt eksempel for andre.

En fane består af en fanestang med et fanespyd øverst oppe. Nederst på fanestangen er denne forstærket med en dupsko. Fanestangen (eksklusive fanespyd) skal være ca. 2,5 gang fanedugens bredde. Fanesnorene plus kvaster skal være lige så lange som fanedugen. Felterne nærmest stangen er kvadratiske med sider der er tre gange korsets bredde og de lange felter er rektangulære, hvor langsiderne er 1,5 gang stangfeltets mål.

Marinehjemmeværnet har dog tradition for at benytte et flag med flagsnor på deres fanestang, som er udformet som en bådshage, hvorfor de benævner det et flag i stedet for en fane. Udtrykket fane vil dog blive brugt i det følgende.

Faner findes i 4 størrelser. Den store fane er 320 cm høj, den mellemste er 270 cm, juniorfanen er 235 cm og børnefanen er 200 cm. Ved valg af fane, er det vigtigt at gøre sig klart, at den også skal kunne bruges i blæsevejr, således at man tager hensyn til fanebæreren styrke. I de fleste tilfælde passer en mellemstor fane bedst.

Såfremt man ofte skal marchere langt, kan det være en fordel at anskaffe et bandoler, som bæres over venstre skulder, således at fanen hviler i bandolerets lomme på fanebærerens højre side. Bandoleret er fremstillet af læder. Farven bør være sort eller hvid.

En fanefod er en fast støtte til at holde fanen i længere tid under en fest eller opvisning. En fanefod er indrettet til at holde en eller flere faner, enten lodret eller i skrå stilling.

Fanedugen er sømmet fast til fanestangen lige under fanespyddet. På en fanedug er det tilladt at trykke eller brodere foreningens logo, navn m.v. Det skal dog udføres på en sådan måde, at det ikke dominerer eller dækker hele fanedugen og helst koncentrerer sig i øverste stangfelt. Det skal anbefales, at man anvender en dobbeltdug, når der skal trykkes eller broderes. Ellers vil logoet eller navnet stå spejlvendt på den anden side af dugen.

Såfremt fanen – specielt en silkefane – bruges som dekoration eller lignende indendørs, kan den stilles lodret eller skråt i en fanefod. Skal fanen stå i længere tid kan den tage skade. Fanen kan i stedet for anbringes således, at dugen hænger udfoldet ned fra den vandrette anbragte fanestang. Det giver en ensartet belastning af dugen.

Når fanen skal benyttes, skrues fanestangen sammen og fanespyddet monteres. Fanesnoren påsættes med en løs løkke, så den glider let. Når fanen skal rulles ud holdes fanestangen vandret så højt, at fane, fanesnor og kvaster ikke rører jorden. En fanevagt kan assistere med at støtte ved fanespyddet og sikre, at fanesnoren ikke vikles op under udrulningen af fanen.

Fanen føres af en fanebærer, fulgt af en eller flere fanevagter samt eventuelt en fanefører, der går foran fanen. Hvis der indgår flere faner i optoget, vil der normalt være udpeget en fælles fanefører.

Under indmarch rejser alle sig med front mod fanen. Man sætter sig først, når indmarchen er tilendebragt og fanen/-erne placeret.

Det kræver et vist håndslag og rutine, for at fanen kommer til sin ret. Hvervet som fanebærer og fanevagt kræver ikke alene forståelse for

hvervets betydning, men også en vis fysisk styrke og sikkerhed, der kommer med øvelsen. Fanebærerens og fanevagtens påklædning skal være afpasset den pågældende lejlighed med behørig respekt for jobbet. Fanebærer og fanevagt må indstille sig på, at opgaverne kan være meget forskellige og at de – efter de stedlige vilkår – må løse dem på bedste måde.

Faneføreren har ansvaret for, at fanerne føres og behandles med værddighed og respekt. Det er desuden faneføreren ansvar, at fanerne opstilles og føres korrekt. Faneføreren bør have praktisk erfaring som fanebærer eller fanevagt.

Indpakning til opbevaring foregår ved, at fanespyd og fanesnor tages af. Skru den nederste del af fanestangen af. Læg fanesvøbet på et bord eller lignende, læg fanen på svøbet, og rul fanesvøb og fanedug sammen om stangen, men ikke for stramt. Læg fanespyd og fanesnor i den udvendige lomme på fanehylstret, medens fanen og fanestang anbringes i selve hylstret. Placer den sammenrullede fane i et tørt rum ikke under 15 grader. Når en fane har dobbeltdug skal fanedugen ikke rulles om stangen, men lægges i bløde lag langs stangen, inden lagene sammenholdes med fanesnoren, og fanen lægges i hylsteret.

En gammel, måske smukt dekoreret fane, der ikke kan/skal bruges mere, bør placeres et sted, hvor den kan blive betragtet som et minde om foreningens fortid. Den bedste opbevaring vil være, at lade dugen hænge lodret ned fra en vandret anbragt fanestang.

Det hænder, at en forening eller organisation, der har modtaget en fane af Danmarks-Samfundet, bliver opløst. I de tilfælde, bør fanen leveres tilbage til Danmarks-Samfundet. Hvis fanedugen er dekoreret med foreningsbomærke, navn m.v., vil det dog være bedst at skænke den til lokalhistorisk samling eller egnsmuseum. En anden mulighed er, at fanen hænges op som udsmykning, hvis man fortsat har egne lokaler.

Når en fane er blevet brugt så længe, at den ikke mere er præsentabel, skal hele fanen sendes til Danmarks-Samfundet. Eksempelvis kan fanespyd og messing beslag fra fanestangen genanvendes til en ny fane. Er dette ikke muligt, skal en udtjent dannebrogsfane brændes enten på et

privat bål eller gennem en affaldshåndtering, der sendes til forbrænding.

Regler for fanebæring.

- Fanen er et uvurderligt og kostbart symbol.
- Fanen omgås med respekt.
- Følelse, respekt og passende påklædning til lejligheden. Situationsfornemmelse.
- Kom i god tid, så der er tid til forberedelse.
- Fanebærer/-vagt skal altid anmelde og aftale tid med bestemmelsesstedets ansvarlige.
- Faner skal altid transporteres i fanehylstret – både til og fra bestemmelsesstedet.
- Fanen bæres/føres altid på fanebærerens højre side af kroppen.
- Faner, der kommer først ind, føres altid først ud.
- Fanen pakkes altid ind i tør tilstand. Faner af dobbeltdug lægges altid i folder (plisseres).
- Fanen opbevares altid på et tørt og sikkert sted i fanesvøb og hylster.
- Når der trædes an, har fanebæreren fanen ved fod.
- Fanen holdes altid velholdt og alle metaldele pudsede.
- Fanedug og kvast må ikke berøre jorden.
- Fanen er aldrig uden opsyn.
- Pæn påklædning! Der bliver lagt mærke til fanebærerne.

Ildebrand, tyveri eller hærværk kan risikere at skade foreningens fane. Derfor er det en god ide at indregne den aktuelle fanepriis i forsikringssummen, og at sikre sig, at fanen er dækket af en forsikring, der hvor den opbevares. Mange faner står i forsamlingshuse, menighedshuse, idrætshaller, klubhuse, hytter og lignende. Her er det vigtigt at undersøge, om egen forsikring dækker, idet fremmede steders forsikring normalt ikke dækker ting, der er opbevaret for andre.

Jo bedre man passer på sin dannebrogsfane, jo længere holder den og des større glæde får alle i foreningen af den.

Fanen opbevares helt tørt, normalt sammenrullet i et fanehylster. Skal fanen transporteres et stykke vej, før den skal bruges, bør den forblive

i fanehylstret for at beskytte den.

Når en fane ikke er i brug, bør den opbevares og behandles rigtigt. Ellers kan det på langt sigt betyde, at fanedugen krøller, mugner og går i stykker. Et godt råd til opbevaring af en fane er, at benytte et fanehylster og et fanesvøb. Hvis fanen under brug bliver våd, skal man sørge for at fanedug og fanesnøre er helt tørre, og at fanestang og fanespyd er tørret af, inden det hele anbringes i fanehylstret. Lad tørringen af fanedugen foregå langsomt og ikke ved at placere den i direkte sollys eller i stærk varme.

Selve fanestangen er behandlet samt lakeret og skal ikke vedligeholdes med olie eller lignende. Hvis fanestangen er blevet beskidt, især ved dupskoen, rengøres den med vand og der benyttes efterfølgende en tør klud. Hvis metalringen omkring dupskoen er blevet ødelagt kan den udskiftes ved at kontakte en af de mange virksomheder i Danmark, som laver faner.

På en dannebrogsfane er der fem forskellige metaldele. Der hvor fanen samles på midten med et samlestykke, toppen af fanen med gevind til et fanespyd, dupskoen, et fanespyd i toppen samt en række emblemer/metalfanebånd, som er slået på eller omkring fanestangen. Metaldele af messing pudses og poleres med en metalpudsecreme som indeholder et svagt slibemiddel anvendt som poleringsmiddel. Eksempelvis Brasso eller lignende. Metaldele af sølv pudses og poleres med en metalpudsecreme som indeholder et svagt slibemiddel som poleringsmiddel. Eksempelvis Silvo eller tilsvarende.

Der er specielt to forhold der gør, at metallet ikke ser blankt ud. Dels sker der en oxidering af metallets overflade, hvor luftens indhold af ilt går i kemisk forbindelse med metaloverfladen. Det gør at overfladen med tiden bliver mat og grålig. Dels kan fedtsyren på fingrene afsættes på metaloverfladen og danne synlige fingeraftryk. Disse tilstande på metaloverfladen kan fjernes ved pudsning og polering. Men kun når der er behov. Selvom der er anvendt metalpudsecreme både på messingdelene og på sølvdelen, kan disse godt poleres igen uden brug af et nyt lag creme.

Sørg altid for at fjerne alt cremen fra metaldelene. Ellers vil det tørre ind og give en uhensigtsmæssig grim belægning på metaloverfladen.

Man skal især være påpasselig med fanespyddet og indgravering, hvor metalpudsecremen ofte kan trænge ind og gøre polering vanskelig. Fanestangens lakering kan ødelægges, hvis overskydende creme ikke omgående fjernes, idet slibemidlet kan ødelægge lakeringen og trænge ind i træet som efterfølgende bliver misfarvet.

For at undgå at der sættes fingeraftryk på metaldelene, kan fanebæren anvende hvide handsker af bomuld.

6. lektion

Lektionens navn:	Faneindvielse.
Formål:	Kursusdeltagerne skal gives en orientering om, hvorledes en faneindvielse foregår, samt være i stand til såvel at rådgive som at deltage i en indvielse.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 46 til 49, Håndbog for fanebærere samt på Danmarks-Samfundets hjemmeside: www.danmarks-samfundet.dk
Tidsforbrug:	ca. 5 minutter.
Indhold:	Gennemgang af ceremonien.
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal kende ceremonien og skal kunne deltage i en faneindvielse.
Lektionsafslutning:	Ved lektionens afslutning afrundes med at sikre, at deltagerne har kendskab til ceremoniellet vedrørende faneindvielser, og at de kan deltage i en faneindvielse. En faneindvielse vil blive afprøvet under den praktisk del af kurset.

Tekst til lektion 6:

Betydningen af en faneindvielse rummer en meget enkel symbolik. Faneindvielsen understreger, at fanen nu er foreningens fane, og at den skal følge foreningens arbejde, hvad enten det er en idrætsforening, et spejderkorps eller lignende. Fanen vil fremover være med ved festlige lejligheder, men også hvor fanen deltager på foreningens vegne ved begravelser, bisættelser eller mindehøjtideligheder.

Erfaringen viser, at planen for en faneindvielse skal være enkel og præsentabel. Planlæg faneindvielsen grundigt. Aftal alle detaljer med de involverede og indøv dem grundigt. Faneindvielsen gennemføres under hensyntagen til de muligheder, der er i den aktuelle situation.

Selve faneindvielsen foregår ved at fanen rulles ud, hvis der er mulighed for musik, begynder udrulning og musik samtidigt. Faneindvielsen foregår ved, at der med en lille hammer slås tre søm i for henholdsvis:

Hendes Majestæt Dronningen,
Fædrelandet og
Den pågældende forening, klub, gruppe m.fl.

Sømmene er slået i i forvejen, hvorfor der kun skal slås symbolsk på sømmene med to til tre lette, men hørlige slag. Der skal derfor bruges en lille præsentabel hammer.

Fanebærer og fanevagt står klar med den sammenrullede fane på et af foreningen anvist sted. Fanebæreren stiller sig med front mod forsamlingen og med fanen ved sin højre fod til højre for talerstolen eller eventuelt et højt anbragt bord, hvor fanen skal ligge, når der slås søm i. Fanen sænkes, hvorefter den rulles ud. Når fanen sænkes, rejser forsamlingen sig op og bliver stående, medens den rulles ud. Herefter løftes fanen og placeres ved fanebærerens fod.

Når den person, der skal slå det første søm i er klar, gives der tegn til fanebæreren om at sænke fanen. Personen slår to til tre lette slag på sømmet nærmest fanespydet. Herefter slår de personer, der skal slå henholdsvis andet og tredje søm i, efter tur på de næste to søm.

Efter faneindvielsen føres fanen hen til den anviste plads. Er der en fanefod, placeres fanen i denne. Ellers må fanebærer og fanevagt på skift stå med fanen.

Når alle praktiske spørgsmål er besvaret og gennemprøvet, gennemføres selve faneindvielsen på følgende måde:

Skal der synges en sang, som f.eks. "Der er ingenting der maner" med et eller flere vers, skal sangen være fordelt til alle.

Skal fanen udleveres, står repræsentanten fra Danmarks-Samfundet klar med fanen sammenrullet. Fanen overrækkes formanden med en kort lykønskningstale. Formanden takker meget kort og giver fanen til fanebæreren, og giver derefter ordren: "*Rul fanen ud*". Fanestangen sænkes nu til vandret. Fanevagten placerer sig ved fanespyddet, fanesnoren frigøres og fanebæreren ruller fanen ud i et roligt tempo. Fanevagten sikrer at fanedug og fanekvaster ikke berører gulvet eller jorden. Er der musik til stede røres trommerne, eller der kan blæses hornsignaler. Det skal tilstræbes, at udrulning og musik starter samtidigt. Når udrulningen er forbi ventes få sekunder, hvorefter fanen rejses til lodret og tages ved højre fod, med front mod publikum. Fanevagten træder hen ved siden af fanebæreren.

Er fanen udleveret ved en tidligere lejlighed, står fanebæreren og fanevagten klar med fanen og afventer ordren "*Rul fanen ud*". Derefter forholdes der som ovenfor anført.

Formanden annoncerer: "*Vi går nu til indvielse af vores nye fane. Jeg giver ordet til NN1, der vil slå det første søm i for Hendes Majestæt Dronningen*". Fanestangen sænkes til vandret, så NN1 vil være i stand til at slå på det første søm øverst på fanen. Fanevagten placerer sig ved fanespyddet og holder fast i dette, hvis ikke der er fast underlag under fanestangen. NN1 får hammeren og med front mod publikum og siger: "*Det er mig en glæde og ære, at slå det første søm i for Hendes Majestæt Dronningen*". NN1 vender sig mod fanen og slår to-tre symbolske slag på det øverste søm nærmest fanespyddet. Hammeren gives tilbage til formanden.

Fanestangen forbliver sænket til vandret, medens der slås på de to

næste søm.

Formanden giver nu ordet til NN2, der skal slå et søm i for fædrelandet. NN2 modtager hammeren, gør front mod publikum og siger: *"Det er mig en glæde og ære at slå søm nummer to i for fædrelandet"*. NN2 vender sig mod fanen og slår to-tre symbolske slag på søm nr. 2 nærmest fanespyddet. Hammeren gives tilbage til formanden.

Formanden giver nu ordet til NN3, der skal slå det tredje søm i. NN3 modtager hammeren og gør front mod publikum og siger: *"Det er mig en glæde og ære at slå søm nummer tre i for foreningen/gruppen/kredsen/klubben eller andet"* - idet navnet nævnes tydeligt. Der kan eventuelt tilføjes: *"Jeg håber at fanen vil blive et samlingsmærke for foreningens/klubbens/ kredsens/gruppens medlemmer, og at man vil benytte fanen så ofte der er lejlighed til det samt behandle fanen med respekt"*. NN3 vender sig mod fanen og slår to-tre symbolske slag på det søm nr. 3 nærmest fanespyddet. Hammeren gives tilbage til formanden.

Er fanen under hele faneindvielsen anbragt hvilende mod et bord, en talerstol eller et podie, kan den forblive der. Skal den lægges direkte i hånden på en af de tre personer, rejses fanen (skuldres) og tages ved fod hver gang der er blevet slået et søm i.

Når det sidste søm er slået i, løfter fanebæreren fanen til lodret stilling, og forsamlingen synger den sang, der er valgt til lejligheden, medens fanen skuldres (bærestilling).

Efter selve faneindvielsen kan fanen enten føres ud af salen eller anbringes i fanefod under resten af mødet eller festligheden på et for alle synligt sted. Det kan ske på ordren *"Før fanen på plads"*.

Sammenrulningen af fanen foregår på samme måde som ved udrulningen.

Der kan ikke gives regler for, hvem der skal slå de 3 søm i. Danmarks-Samfundet henstiller til at det er vores repræsenteret, der slår det første søm i for Hendes Majestæt Dronningen. Såfremt borgmesteren er til stede eller repræsenteret, er det den folkevalgte lokale repræsentant, der bør slå sømmet i for fædrelandet.

En detaljeret vejledning samt de mest brugte sange under en faneindvielse fremgår af Danmarks-Samfundets hjemmeside www.danmarks-samfundet.dk.

Det er vigtigt, at have sat sig grundigt ind i proceduren og at alle, der er involverede, er godt orienterede og har indøvet deres deltagelse.

Skal den nye fane erstatte en ældre fane, som står i fanefod, tager fanebæreren og fanevagten opstilling med fanen med front mod gæsterne. Derefter gives ordren "Rul fanen sammen". Fanebæreren sænker fanen til vandret. Fanen holdes eller drejes, så den følger salens længderetning. Fanevagten går op foran fanen og taget fat om fane spyddet. Fanesnoren frigøres, så den hænger ned fra fanedugen og således, at den drejes med rundt, når fanen rulles ind. Medens fane rulles sammen røres trommerne. Efter at fanen er rullet sammen, snøres fanesnoren omkring. Der ventes nogle sekunder, hvorefter fanen rejses til lodret, tages ved fod, samtidigt med, at fanebæreren og fanevagten gør front mod gæsterne, side om side. Derefter gives ordren "Før fanen ud". Fanebæreren løfter fanen, fanevagten træder ind bag bæreren og fanen føres ud. Fanebæreren for den nye fane sænker på denne ordre fanen til vandret. Der gøres honnør. Når den gamle fane har forladt salen går fanebærer og fanevagt for den nye fane hen foran faneholderen og placerer den nye fane. Den nye og indviede fane har dermed erstattet den gamle fane.

7. lektion

Lektionens navn:	Faneborg
Formål:	Kursusdeltagerne skal være velinforme- rede om og klar til at indgå i en faneborg.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 49, samt Håndbog for fanebærere.
Tidsforbrug:	Ca. 10 minutter.
Indhold:	Lektionen indeholder følgende emner: - Rækkefølgen i en faneborg - Påklædning / uniformering. - Dannebrogsgfanen sammen med andre nationers faner
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal være bekendt med reglerne, der gælder for opstilling i en faneborg, samt kunne deltage i en faneborg.
Lektionsafslutning:	Ved lektionsafslutningen skal kursuslederen sikre sig, at alle har forstået og er i stand til at udføre det indlærte, samt give mulighed for opfølgende spørgsmål.

Tekst til lektion 7:

En opstilling af 5 eller flere faner kaldes en faneborg, også hvis fanerne er placeret i en eller flere fanefødder og uden fanebærer og fanevagt.

Rækkefølgen i en faneborg er som følger:

- Hæren
- Hærhjemmeværnet
- Søværnet
- Marinehjemmeværnet
- Flyvevåbnet
- Flyverhjemmeværnet
- Beredskabsstyrelsen
- Politiet
- Soldaterforeningerne
- Spejderkorpsene
- Idrætsforeninger
- Øvrige foreninger i alfabetisk orden.

Drejer det sig om en faneborg i anledning af Hendes Majestæt Dronningens ankomst afhænger rækkefølgen for soldaterforeningerne af, hvorledes Majestæten ankommer, i bil, med skib eller med fly. Der er ligeledes også regler for opstilling ved Hans Kongelige Højhed, Prinsgemalens ankomst.

Inden for de enkelte foreninger placeres de højeste faner først og de mindste sidst. Normalt deltager kun fanebæreren i en faneborg. Er der tale om en længere ceremoni, vil det være tilrådelig, at også fanevagten deltager i faneborgen.

Når en forening afholder stævner eller lignende, hvor der deltager faner fra flere nationer, skal dannebrogspanen bæres ind først. Herefter kommer de øvrige nationers faner i rækkefølge, således, at når de opstilles i en faneborg, vil de komme til at stå, så de opfylder de nedenfor nævnte kriterier.

Rangordenen er som følger:

1. Danmark
2. Sverige

3. Norge
4. Finland
5. Island
6. Færøerne
7. Ålandsøerne
8. Grønland

Dannebrog skal i forbindelse med andre nationers faner altid anbringes på den fornemste plads. Når der kun er 2 faner, er det pladsen til "heraldisk højre", det vil sige til venstre for den, der står foran og ser ind på de 2 faner. Er der flere faner i ulige antal, er den fornemste plads altid fanen i midten. Dannebrogsfanen placeres derfor i midten. Den næstfornemste er til heraldisk højre herfor og den tredje fornemste den til heraldisk venstre o.s.v. skiftevis til heraldisk højre og venstre. Hvis der er et lige antal faner, er de to midterste de fornemste og af disse er den til heraldisk højre den allermest fornemme.

Hvis dannebrogsfane og en anden nations fane skal anbringes på væggen med stængerne over kors, skal Dannebrog placeres heraldisk til højre med stangen over det andet flags stang.

Påklædning eller uniformering er igen vigtig og må tilpasses situationen. Den skal være fornuftig og præsentabel og afhænger naturligvis af om ceremonien finde sted indendørs eller udendørs, årstid samt vind og vejr.

8. lektion

Lektionens navn:	Fanen ved kirkelige handlinger.
Formål:	Kursusdeltagerne skal være velinformerede og klar til med en fane at deltage i kirkelige handlinger.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 54 til 63, samt Håndbog for fanebærere.
Tidsforbrug:	Ca. 15 minutter.
Indhold:	Lektionen indeholder følgende emner: - Faners deltagelse i kirken - Andre trossamfund - Forhold i kirken og under gudstjenesten - Bryllup - Festgudstjenester og højmesser - Bisættelser og begravelser - Flag på kisten - Mindegudstjenester - Kransenedlægning
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal være bekendt med regler og kunne håndtere og føre faner ved kirkelige handlinger.
Lektionsafslutning:	Ved lektionens afslutning afrundes der med at sikre, at samtlige har forstået denne opgave og om der er yderligere spørgsmål.

Tekst til lektion 8:

Når der skal udtrykkes glæde eller sorg ved brug af Dannebrog ved kirkelige handlinger, gælder der faste regler, der ikke kan fraviges. (Kirkeministeriets bestemmelse fra 1987). Denne lektion omhandler derfor en række praktiske forhold, der er gældende, når Dannebrog anvendes i den danske folkekirke (Den evangelisk-lutherske kirke).

Uanset hvilken form for kirkelig handling, der er tale om, skal præsten samt familien eller eventuelt pårørende give tilladelse til fanens tilstedeværelse.

Det er meget vigtigt, at der i samarbejde med præsten og kirkens personale præcist fastsættes bestemmelser for, hvornår faner skal ankomme og forlade kirken, samt hvor de skal placeres under højtideligheden. Der er en god ide at have et forslag klar inden mødet med præsten.

I henhold til kongelig resolution er en række forskellige trossamfund anerkendt i Danmark. Hvis Dannebrog skal benyttes i andre trossamfund, skal der altid laves aftaler og fastlægges procedurer. Specielt, når det drejer sig om deltagelse af faner, er det vigtigt. Man befinder sig så at sige på "fremmed jord" og er derfor underlagt de bestemmelser, som er gældende for det pågældende trossamfund.

Den fanebærer, der skal føre sin forenings fane, kan og bør være stolt og må hele tiden huske på sin opførsel og vise sig værdig til den tillidspost, han/hun har påtaget sig. Mange øjne hviler på den person, der fører fanen. Fanebærer og fanevagt bør derfor være i mørkt tøj med slips og sorte sko eller tilsvarende. Repræsentanter for foreninger og organisationer kan dog også møde i de pågældendes uniform. Fanen bør altid være velpudset og rengjort.

Fanen kan føres ind og ud under henholdsvis præludiet (forspillet) og postludiet (efterspillet). Men man kan også vælge, at fanen er på plads i kirken før menigheden ankommer, samt at fanen først føres ud, når kirken atter er tom. Hvis fanen ankommer under præludiet, rejser menigheden sig op og gør front mod fanen, medens den langsomt føres frem til den aftalte plads. Tilsvarende ved udmarchen under postludiet.

Fanebæreren skal fordele vægten på hele trædefladen i stedet for kun på hælene, da en forkert stilling kan medføre, at han besvimer. Såfremt fanebæreren skal afløses, bør fanevagten, der skal sidde i nærheden af fanen, vælge et passende tidspunkt, helst under salmesang, således at afløsningen kan foregå så ubemærket og stilfærdigt som muligt.

Danmarks-Samfundet anbefaler, at man ikke bærer hovedbeklædning i kirken. Såfremt det ønskes under ind- og udmarch, skal det aftales med Fanebærer og fanevagt bærer ikke hovedbeklædning i kirken, og de synger ikke med på salmer og sange. Bandoler anvendes ikke i kirken.

Fanen sænkes under bønnen, ved velsignelsen og ved jordpåkastelsen. Dette udføres ved at fanebæreren indtager retstilling og fører højre arm frem på en sådan måde, at fanen danner en vinkel på 45 grader. Fanen kan også sænkes til vandret såfremt pladsen tillader det.

Hvis fanen bruges ved en vielse inde i kirken, sker det kun såfremt brudeparret har ønsket det. I så tilfælde er det normalt, at fanen føres ind i kirken, inden bruden ankommer. Når fanen føres ud, sker det før brudeparret, hvorefter fanen tager opstilling uden for kirken. Hvis der foran kirken er dannet espalier, føres fanen igennem denne og tager opstilling for enden af den, og indgår således ikke i selve espalieret. Når brudeparret passerer, sænken fanen til 45 grader. Deltager der flere faner, der skal danne espalier, stiller de sig nærmest kirkedøren og sænker fanen til 45 grader, medens brudeparret passerer.

Ved festgudstjenester og højmesser repræsenterer faner som regel ungdomskorps eller lokale foreninger med tilknytning til kirken eller sognet. I god tid før den kirkelige handling, aftales alle praktiske forhold vedrørende fanens deltagelse med kirkens personale. Erfaringsmæssigt er det en god ide, at indøve procedurerne i kirken inden den kirkelige handling.

En fane kan ikke sørge. Derfor kan en fane ikke forsynes med sørgeflor eller sort fanesnor med sorte kvaster.

Fanebærer og fanevagt kan orientere sig om, hvordan den kirkelige handling i forbindelse med begravelser og bisættelse gennemføres ved at se bagest i "Den danske Salmebog" under ritualbogens afsnit om begravelser og bisættelser.

En absolut forudsætning for faners deltagelse ved begravelser og bisættelser er, at der er lavet en aftale med præsten og de pårørende. Så vidt muligt skal pårørendes ønsker imødekommes. Faneceremonier ved begravelser eller bisættelser skal tilpasses de lokale forhold. Det er præsten, der fastlægger alle forhold og anvisninger om fanens placering, hvornår fanen sænkes samt, hvordan den bruges i kirken/kapellet.

Fanebærer og fanevagt betragtes som æresvagt og skal altid udøve gerningen med ærbødighed, respekt og hensyntagen til de pårørende.

Fanebærer og fanevagt samles i kirkens våbenhus i god tid, senest 30 minutter, før ceremonien, hvor de kontakter kirketjeneren og afdækker fanen. Fanebæreren anlægger ikke bandoler under kirkelige handlinger. Deltager der flere faner, sørger en fælles fanefører for at føre fanerne fra samlingsstedet til de aftalte pladser. Fanebæreren går til venstre og fanevagten til højre i midtergangen. Træd aldrig over eller på blomsterne. Fanen føres med en hældning på 45 til 60 grader. Vær opmærksom på blomster/kranse på gulvet og lysekroner i loftet.

Hvis kisten allerede er anbragt, føres fanen ind i kirken/kapellet, når kirketjeneren åbner dørene.

Hvis kisten skal modtages uden for kirke/kapel, sænkes fanen fra rustvognen har gjort holdt, indtil bærerne har fattet kisten og er klar til at bære den ind i kirken/kapellet. På det tidspunkt rejses fanen, og ledsager kisten ind i kirken/kapellet i følgende rækkefølge: Fane – præst – kiste – følge.

De faner, der har nærmest tilknytning til den afdøde, opstilles ved kistens hovedende til højre eller venstre afhængig af forholdene. De øvrige faner tager opstilling i midtergangen (hovedskibet) med front mod hinanden. Når præsten træder frem, gøres front mod denne.

Under bønnen og ved velsignelsen sænkes fanerne. Det sker ved at

fanebæreren retter sig op og fører armen frem på en sådan måde, at fanerne danner en vinkel på 45 grader. Tillader forholdene i kirken ikke, at faner sænkes, retter fanebæreren sig op og hælder fanestangen så langt fremefter som muligt.

Ved jordpåkastelse føres fanerne fra næsten lodret stilling frem til en passende hældning afhængig af placering og øvrige omstændigheder i kirken. Ofte bliver der kun tale om en mindre hældningsvinkel. Ved deltagelse af mange faner og dårlig plads kan en enkelt fane sænkes på de øvriges vegne. Dette skal være aftalt på forhånd. Efter præstens tale vender fanebærerne i hovedskibet atter front mod hinanden.

Ved bisættelser kan der være flere muligheder for afslutning af den kirkelige handling. Som hovedregel føres de faner, der kom først ind, også først ud, således at fanebærerne kommer til at passere mellem de opstillede faner.

Der er 2 muligheder for faners placering, når kisten skal bæres ud af kirken for at blive kørt væk. Hvilken der skal anvendes afhænger dels af aftalen med præsten og dels af de fysiske forhold i kirken.

Mulighed 1: Fanerne føres ud af kirken umiddelbart bag kisten, idet præsten som regel går forrest. Uden for kirken tages opstilling ved bagenden eller på begge sider af rustvognen.

Mulighed 2: Fanerne føres ud af kirken umiddelbart foran kisten. Dermed fører præsten fanerne ud og fanerne fører kisten ud. Der tages opstilling ved bagenden eller på begge sider af rustvognen.

Fanerne kan sænkes i en vinkel på 45 grader eller sænkes til vandret hen over kisten, inden den placeres i rustvognen. Når rustvognen kører bort, sænkes fanerne igen i en vinkel på 45 grader. Hvis de pårørende går et stykke ad vejen efter rustvognen, følger fanerne umiddelbart efter, og når denne kører bort, sænkes fanerne i en vinkel på 45 grader.

Hvis kisten bliver stående i kirken/kapellet, sænkes fanen hen foran kistens hovedende – eventuelt tre gange – og fanebæreren går derefter som de første ud af kirken/kapellet.

Hvis kisten, som det sker enkelte steder, nedsænkes i gulvet, sænkes fanen over kisten under nedsænkningen. Derefter føres fanen først ud af kirken/kapellet.

Ved begravelser tager fanen opstilling ved graven så nær kistens hovedende som muligt. Når kisten sænkes i graven, sænkes fanen til en vinkel på 45 grader.

Ved jordpåkastelse og ved velsignelse sænkes fanen i en vinkel på 45 grader. Efter velsignelsen rejses fanen. Inden der takkes for deltagelse, begiver fanebæreren sig hen til graven og afgiver en sidste hilsen ved langsomt at sænke fanen – eventuelt tre gange – til vandret over graven. Derefter samler fanebæreren fanen omkring stangen ved hjælp af fanesnoren, hvorefter fanen føres bort. Fanedugen holdes samlet om stangen, når fanen føres tilbage til våbenhuset, hvor den rulles sammen og anbringes i hylstre.

Hvis kisten dækkes af Dannebrog, skal de kvadratiske felter ligge over kistens hovedende. Flaget må ikke bisættes eller begraves sammen med kisten.

Ved bisættelser følger flaget kisten i rustvognen og fjernes af bedemanden inden aflevering til kremation. Flaget afleveres til de pårørende.

Ved begravelser følger flaget kisten til graven. Umiddelbart inden kisten sænkes i jorden, fjernes og sammenfoldes flaget. Hertil bør to personer være særligt udpegede. Flaget afleveres til de pårørende. Da det er de pårørendes ønske, at kisten udsmykkes med Dannebrog, er det de pårørende, som fremskaffer og evt. sammenfolder flaget. Det er således også de pårørende som afgør, hvad der skal ske med det tilbageleverede flag.

Faner kan være en vigtig og smuk del af mindegudstjenester eller mindehøjtideligheder. Forudsætningen er dog igen, at der er lavet forudgående aftale med præst og familier. Præsten fastlægger alle forhold og anvisninger, og fanebærere og fanevagter efterlever de samme regler som beskrevet under bisættelser.

Ved kransenedlægning sænkes faner til en vinkel på 45 grader under selve kransenedlægningen ved mindestenen /minde-monumentet indtil personen, der har lagt kransen, vender sig om for at gå væk/tager sin hue eller anden hovedbeklædning på hovedet. Er flere faner til stede udpeges en fælles fanefører.

Pause

Let traktement

9. lektion

Lektionens navn:	Faneeksercits.
Formål:	Kursusdeltagerne skal kunne behandle en fane korrekt og udføre de forskellige fanegreb sikkert og med værdighed.
Henvisninger:	Sådan bruges Dannebrog, side 42 til 46, samt Håndbog for fanebærere.
Tidsforbrug:	Ca. 60 minutter
Indhold:	Lektionen indeholder følgende emner: - Rul fanen ud - Ret og rør stilling - Fane løft og fane ved fod - Skift stående - Hilse med fanen stående - March med fanen - Hilsen med fanen under gang - Skift under gang - Brug af fanesnørene - Faneindvielse - Faneborg - Fanen som udsmykning - Fanen ved fester
Målsætning:	Kursusdeltagerne skal være bekendt med og kunne udføre de forskellige fanegreb, således at det ser professionelt og værdigt ud.
Lektionsafslutning:	Ved lektionens afslutning skal kursuslederen sikre sig at alle er i stand til at udføre det indlærte, og at kursisterne ved at indøve grebene er fuldt fortrolige med faneeksercitsen.

Tekst til lektion 9:

Ved ankomst til det sted, hvor fanen skal benyttes, skrues fanestangen sammen og fanespyddet monteres. Fanesnoren påsættes med en løs løkke, så den glider let på spyddet. Når fanen skal rulles ud, holdes fanestangen vandret i så tilpas højde, at fane og fanesnor ikke berører jorden. Fanevagten kan assistere med at støtte fanen ved fanespyddet og sikre at fanesnoren ikke vikles op under udrulningen af fanen.

Efter brug af fanen rulles denne sammen igen, idet fanestangen holdes vandret og eventuelt støttes af fanevagten. Fanesnor og fanespyd afmonteres og fanestangen skilles ad.

Da det ikke er sikkert, at alle kursusdeltagerne ved hvordan man træder an eller kender ret- og rørstillingerne, til højre ret og at holde afstand til sidemanden, kan det være nødvendigt kort at indøve dette, inden der overgås til eksercits med fanerne.

Antrædning betyder, at fanebærerne stiller sig på række, i rørstilling, med deres faner.

Ved rørstilling er fanens dupsko placeret på ydersiden af højre fod, eventuelt støttende mod tåspidsen, hvis underlaget er glat. Afstand mellem fødderne er ca. 30 cm og højre albue er ud for højre hofte og underarmen vandret. Dette bevirker, at fanen står lidt skråt ud fra kroppen. Kommandoen er "Fane rør".

Ved retstilling samles fødderne og fanen trækkes ind mod højre skulder, så fanestangen er lodret og fødderne samles. Højre arm strækkes ned langs med fanestangen og højre hånd holdes så håndryggen vender fremad. Såfremt det blæser, kan højre hånd flyttes op midt på fanestangen for at støtte fanen bedre. Kommandoen er "Fane ret".

Såfremt man skal til at marchere eller hilse med fanen, udgår det fra bærestillingen. Når retstilling er indtaget løftes fanen med højre hånd til dupskoen er ud for højre knæ. Man fatter om fanestangen med venstre hånd ca. i bæltehøjde og holder armen ind mod kroppen, så fanestangen forbliver lodret. Hvis fanebæreren har anlagt bandoler, placeres dupskoen i bandolerets lille lomme. Kommandoen er "Løft fanen".

Når retstillingen igen skal indtages, sættes fanen blidt til jorden med dupskoen ud for højre fod. Kommandoen er "Fane ved fod".

Såfremt det er nødvendigt at afløse fanebæreren, skal det foregå på et passende tidspunkt og så ubemærket og stilfærdigt som muligt

At hilse med fanen betyder, at den sænkes til vandret. Det er en hyldest, som normalt kun forekommer som en æresbevisning for Danmark, for personer fra den kongelige familie samt fremmede statsoverhoveder. Fanen sænkes, når de kongelige personer ankommer og indtager deres pladser. Fanen sænkes endvidere, når der udbringes et leve for Hendes Majestæt Dronningen eller for Danmark, samt når "Kong Christian" eller "Der er et yndigt land" spilles eller synges.

Der er imidlertid skabt en tradition, såvel herhjemme som i udlandet, for at idrætsorganisationer i forbindelse med konkurrencer, stævner, opvisninger m.v. efter indmarchen tager front mod publikum og sænker fanen som et svar på den hilsen og honnør publikum altid viser idrætsudøverne. Denne hævdvundne skik kan fortsat følges, idet fanen herved ikke hilser publikum, men på en naturlig måde kvitterer på holdets vegne for publikums interesse. Efter den aflagte kvittering anbringes fanen normalt på et forud aftalt sted.

Fanesænkning kan endvidere være berettiget i enkelte andre tilfælde. Eksempelvis ved begravelser og bisættelser, se lektion 8.

Sænkningen skal foregå i et tilpas langsomt tempo. Sænkningen udgår fra retstilling. Fanebæreren træder et lille skridt tilbage med højre fod. Venstre hånd griber om fanestangen ca. i skulderhøjde og højre hånd griber nederst på fanestangen og fører denne bagud på højre side af kroppen og løfter fanestangen ca. op til skulderhøjde, samtidigt med at fanestangen hviler i venstre hånd, således at fanestangen er vandret og peger skråt frem til venstre, så fanedugen hænger lige ned dog uden at røre jorden.

Ved den honnørberettigede persons passage begynder sænkning af fanen, når den der skal hilses, er ti skridt fra fanebæreren. Når personen er ti skridt forbi, hæves fanen igen til normal bærestilling. Såfremt flere faner er opstillet i en faneborg, vil der således opstå en bølgebevægelse, efterhånden som den, der skal hilses, passerer linjen.

Såfremt alle skal hilse med fanen på en gang, vil dette blive kommanderet.

March med fanen foregår i bærestilling, enten som beskrevet ovenfor eller ved at højre hånd placeres under dupskoen med håndryggen fremad, og venstre hånd holder fanen med et svagt fald fremskudt, idet underarmen er nærlig vandret. Hvis der er tale om en lang march, er det en fordel at benytte et bandoler. Bandoleret anbringes over venstre skulder så dupskoen kan sætte ned i bandolerets lomme. Husk, at al march begynder med venstre fod. Det er vigtigt, at fanebæreren under marchen holder øje med at fanen ikke fanges i træer og andet, der hænger ud på ruten.

Drejer det sig om en længere march, eller blæser det meget og det derfor er vanskeligt at holde fanen i længere tid, kan fanebæreren overlade fanen til fanevagten uden at stoppe. Når fanebæreren synes det er relevant at skifte, gør han fanevagten, som går bag ham, opmærksom herpå. Fanevagten tager ekstra lange skridt, så han kan komme op på fanebærerens højre side. Her overtager han fanen og fortsætter marchen, medens den tidligere fanebærer tager nogle kortere skridt og falder ind bag den ny fanebærer.

Blæser det meget kan man benytte fanesnoren til at mindske vindfangst. Det gøres ved at slå en løs knude med fanesnoren ud for fanens nederste kvadrat og derefter binde fanesnoren omkring stang og fane i endnu en løs knude.

At hilse med fanen under march foregår i princippet ligesom at hilse stående. Fanebæreren trækker højre skulder tilbage for at holde balancen under marchen og for at sikre, at fanen sænkes parallelt med marchretningen. Det er dog værd at bemærke, at det er nødvendigt, at man er forsigtig, når fanen bringes ned i vandret stilling, så man ikke generer de andre fanebærere, hvis der er flere i sluttet trop. Igen gælder, at fanen sænkes fra ti skridt før den, man hilser på, til ti skridt efter. Det vil dog være en fordel, især når der er flere faner til stede, hvis man i forvejen har aftalt, at man begynder at sænke fanen ved passage af et forudbestemt mærke.

Såfremt det er nødvendigt at afløse fanebæreren, skal det ske på et passende tidspunkt og foregå så ubemærket og stilfærdigt som muligt

Det er vigtigt at holde sig for øje, at både deltagere i og tilskuere til begivenheden vil følge fanerne meget nøje, og at det derfor er vigtigt, at fanerne håndteres korrekt og med værdighed, herunder at fanebæreren holder øje med, at fanen ikke fanges i træer eller andet, der hænger ud på ruten.

Det i lektion 6 og 7 i teori gennemgåede stof vedrørende faneindvielse og faneborg øves i praksis.

Når fanen benyttes som udsmykning, stilles den almindeligvis lodret eller skråt i en fanefod, som placeres synligt et centralt sted i rummet, eksempelvis i nærheden af podiet, tribunen eller scenen.

Ved fester føres fanen ind af en fanebærer sammen med en eller flere fanevagter. Bandoler anvendes ikke. Fanemarch anvendes heller ikke. Hvis der deltager flere faner, vil der normalt være udpeget en fælles fanefører. Den fælles fanefører går foran fanerne. De øvrige fanebærere går bag ved den fælles fanefører. Hvis der er to eller flere faner, marcherer disse efter hinanden og stiller sig på et eller flere geledder.

Påklædning eller uniformering må afpasses situationen.

Under indmarchen rejser alle sig op med front mod fanen. Forsamlingen sætter sig først, når indmarchen er tilendebragt. Indenfor placerer den enkelte forening de højeste faner først og de mindste til sidst. Fanen kan stilles i fanefod. Hvis ikke der anvendes fanefod, tages fanen ved fod og rørstilling indtages. Der kan i visse situationer være behov for, at der både er en fanebærer og en fanevagt, især hvis begivenheden tager længere tid. Det er begrænset, hvor længe især børn og unge kan holde fanen lodret. Derfor afløses fanebæreren med jævne mellemrum af fanevagten.

Inden festens afslutning føres fanen eller fanerne ud i samme orden og rækkefølge som ved indmarchen, med mindre man lader dem forblive i fanefod til festen er forbi.

Afslutning.

Det er vigtigt, at kursuslederen sikrer sig, at alle kursUSDeltagerne har haft mulighed for at stille spørgsmål, at de har forstået det indlærte, og at de er klar over vigtigheden af at al arbejde med fanen skal foregå på en værdig og professionel måde og iført den rette påklædning.

Udlevering af kursusbevis, Håndbog for fanebærere og andet materiale.

Program

Det nedenfor anførte tidsforbrug til de enkelte lektioner er kun vejledende, og afhænger af både instruktøren og kursusedtagernes for-
kunderskaber.

Lektion 1	Danmarks-Samfundet	Ca. 8 minutter
Lektion 2	Dannebrogs historie	Ca. 5 minutter
Lektion 3	Flagtyper	Ca. 10 minutter
Lektion 4	Flagreglement	Ca. 15 minutter
	Eventuel kort pause	Ca. 5 minutter
Lektion 5	Faner	Ca. 20 minutter
Lektion 6	Faneindvielse	Ca. 10 minutter
Lektion 7	Faneborg	Ca. 10 minutter
Lektion 8	Fanen ved kirkelige handlinger	Ca. 10 minutter
	Pause	Ca. 25 minutter
Lektion 9	Faneeksercits	Ca. 60 minutter
I alt	Ca. 3 timer	

Litteraturhenvisninger.

Bøger

Sådan bruges Dannebrog.

Udgivet af Danmarks-Samfundet i 2007. Findes på foreningens hjemmeside.

Dannebrog.

Historien om et kristent og nationalt symbol. Skrevet af Hans Christian Bjerg. Udgivet på forlaget Hovedland i 2006.

Nationale symboler i det danske rige 1830 – 2000. Bind 1.

Skrevet af Inge Adriansen. Udgivet på forlaget Museum Tusculanum, Københavns Universitet i 2003.

Dannebrog - vores flag.

Skrevet af Eva Tverskov og Karin Hald. Udgivet af forlaget Lindhardt og Ringhof i 2005.

Den høje flagbog.

Dannebrog i lyst og nød. Skrevet af Carsten Lingren. Udgivet af forlaget Borgen i 2000.

Dannebrog og danske faner gennem tiderne.

Skrevet af Helge Bruhn. Udgivet af Jespersen og Pios Forlag i 1949.

Tidsskrifter

Danmarks-Samfundets årsskrifter. Findes på foreningens hjemmeside.

Hjemmeside

[www. Danmarks-samfundet.dk](http://www.Danmarks-samfundet.dk)

Wikipedia

<http://da.wikipedia.org/wiki/Danmarks-Samfundet>

<http://da.wikipedia.org/wiki/Dannebrog>

<http://da.wikipedia.org/wiki/Orlogsflag>

<http://da.wikipedia.org/wiki/Flag>

Film om Dannebrog

Om Dannebrog og flag

<http://www.youtube.com/watch?v=tO30uqbKPPQg>
<http://www.youtube.com/watch?v=NDMEzDdJN84>
<http://www.youtube.com/watch?v=a864907gELM>
<http://www.youtube.com/watch?v=2OHY8NN8JJ8>
<http://www.youtube.com/watch?v=9BvNVDOLQgA>
<http://www.youtube.com/watch?v=OEMve0Gc7DQ>

Om faneborg

<http://www.youtube.com/watch?v=YHHCS8rcuWA>
<http://www.youtube.com/watch?v=NtUivmk2o1w>
http://www.youtube.com/watch?v=1gz_QgeM5ss
<http://www.youtube.com/watch?v=xkMVFKOYGIE>
<http://www.youtube.com/watch?v=YCiyqCJfc80>
<http://www.youtube.com/watch?v=sUuh568l4R4>

Dannebrogspanen

http://www.youtube.com/watch?v=_3qRTI7yz7o
<http://www.youtube.com/watch?v=DD0lwZH8g-Q>
http://www.youtube.com/watch?v=eLlg_zlRnCc
<http://www.youtube.com/watch?v=OJ8UYSamcvw>
<http://www.youtube.com/watch?v=LBxqRdb633w>
<http://www.youtube.com/watch?v=XgVa-ZKMb80>

Fanebærerkursus

<http://www.youtube.com/watch?v=SPywDftOfRc>

Danmarks-Samfundet

<http://www.youtube.com/watch?v=FiLGWt39epQ>
http://www.youtube.com/watch?v=IKVp_km2xLc

.. og så til noget helt andet

Flags, Flagpoles, and Flag Etiquette

<http://www.youtube.com/watch?v=bo0PGxjjieg>
En reklame for bogen Sådan bruges Dannebrog
<http://www.youtube.com/watch?v=uzMoQpA1FT0>

Noter

Instruktionsbogen er til internt brug i

Udgivet i 2013. 1. rettelse oktober 2013